

На війні руйнується визначеність, передбачуваність, а часто, й захисне середовище сім'ї та друзів. Тим не менш, психіка здатна подолати такі зміни. Важливу роль у цьому відіграють особистісні ресурси, а саме особисті якості людини, такі як індивідуальна життєстійкість, оптимізм, певні навички в професійній сфері, а також у дозвіллі. Але соціальні та матеріальні ресурси також важливі для того, щоб залишатися стійкими до стресу, наприклад, сім'я і друзі, затишна квартира або значуща робота, що приносить задоволення, соціальна підтримка як з боку держави, так і світової спільноти. І останнє, але не менш важливе: структуроване повсякденне життя та невеликі позитивні ритуали, так звані щоденні підйоми, можуть підвищити стійкість та добробут. У стресові часи особливо важливо дбати про себе, займатися спортом, висипатися, виходити на сонце та розумно харчуватися, щоб відновитись та набратися сил.

Дослідження, проведене американською радіостанцією NPR у співпраці з Фондом Роберта Вуда Джонсона та Гарвардською школою охорони здоров'я, показало, що люди, які багато часу проводять в соціальних мережах і засобах масової інформації, частіше за інших відчують стрес. Перегляд онлайн-відео може навіть призвести до симптомів посттравматичного стресу. Результати дослідження говорять про те, що слід обмежити споживання засобів масової інформації, менше часу проводити в Інтернет і читати негативні новини. Необхідно брати лише найнеобхіднішу довідкову інформацію через авторитетні джерела новин. Важливо, щоб постраждалі розпізнавали власні реакції на стрес на ранній стадії і навчалися стратегіям турботи про себе, звертаючи увагу на свої основні психологічні потреби.

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО ТА НООСФЕРНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РИЗИКІВ І НЕБЕЗПЕК

Терентьєва Н.О.¹

¹ *Український державний університет імені Михайла Драгоманова*
nataterentyeva@gmail.com

Суспільство знань (або К-суспільство) має однією з провідних ознак постійне продукування нової інформації та поширення (розповсюдження) її у суспільстві. Завдання такого розповсюдження можуть бути кардинально протилежними – від поширення інформації задля прогресивного розвитку різних сфер людської діяльності до руйнування стабільного розвитку через пропаганду негативних суспільних проявів (війни, насильства, терору тощо) та дезінформування населення окремих громад чи країн щодо подій та/чи їх наслідків, які відбуваються в світі в цілому / на окремих континентах / в окремих регіонах. Саме такий прояв поєднання та взаємовпливів соціально-політичних та інформаційних ризиків і небезпек спостерігається в сучасному суспільстві – суспільстві війни (включаючи інформаційну війну), дезінформації, пропаганди та деградації певних категорій населення, яке стає неспроможним до критичного і ноосферного мислення та адекватного сприйняття дійсності, надаючи перевагу багаторазовому повторенню будь-якої нісенітниці, головне, щоб без розумових дій та пошуку альтернативних джерел інформації.

Таке безмисленнєве населення може бути наслідком як державної політики в цілому, так і відсутності професіоналізму у певних владних представників, які очолюють

міністерства та відомства, завданням яких є формування наступних поколінь, які визначатимуть суспільний розвиток та досягнення окремої нації та/чи країни. Відповідно, і перед соціальними інституціями висувують завдання, спрямовані або на деградацію або на розвиток. Складно сказати, яким буде подальший розвиток освітніх та наукових інституцій України, проте безумовним є факт зниження мотивації молоді до навчання, зменшення рівня фаховості окремих викладачів, нерозуміння доцільності виконанні окремих видів робіт, які на папері засвідчують професіоналізм, а в реальності – не завжди, підміна професійних заходів на суто декларативні тощо. Саме це і посилює ризики інформаційної небезпеки, оскільки не сприяє формуванню людини, яка може і хоче мислити та розвиватися, мати доступ до альтернативних джерел інформації, аналізувати, прогнозувати, проектувати, приймати коректні та адекватні рішення тощо, а не стереотипізувати чи шаблонізувати усе довкола без усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків певних явищ та подій через відсутність інформаційно-мисленнєвого контенту.

Заклади вищої освіти мають створювати саме контент, який би сприяв розвитку мислення та професіоналізму людей, які працюють і навчаються. І саме така їх провідна діяльність, на наше переконання, сформує особистість, яка уможливить суспільний прогрес і дозволить уникнути суспільно-політичних ризиків, спричинених відсутністю повної інформації та неможливістю її проаналізувати й адекватно відреагувати. Спираючись на власний досвід професійної діяльності та досвід колег мушу відзначити, що, на превеликий жаль, мисляча молодь тікає за кордон на навчання та подальше працевлаштування без наміру повернення в Україну. Аналогічна ситуація і з фахівцями високої (затребуваної) кваліфікації. Таким чином, країна має ризик як суспільно-політичної деградації, так і перетворення населення на кероване ззовні «стадо». Цьому сприяє і зниження рівня професіоналізму наукового та професорсько-викладацького складу через або необхідність займатися додатково іншими видами діяльності, або небажанням працювати з молоддю, рівень загальноосвітньої та фахової підготовки якої не відповідає очікуванням (оскільки є заниженим) із супровідною відсутністю бажання щодо власного розвитку та підвищення кваліфікації.

Наголосимо, що критичне та ноосферне мислення є запорукою стабільного суспільного розвитку та унеможливорює / нівелює деградаційні процеси у ньому.

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Тимочко В.О.¹, Вісин О.О.², Войналович О.В.³, Богатов О.І.⁴

¹*Львівський національний університет природокористування*

²*Луцький національний технічний університет*

³*Національний університет біоресурсів і природокористування України*

⁴*Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Tymochko_vo@ukr.net

Умова Договору про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС), містить положення, які передбачають впровадження Директив ЄС на території України. Метою цього,